

3 - Drepturile mele în cursul procesului

Dacă sunteți major, în cazul în care recunoașteți faptele care vă sunt imputate și este vorba de un delict susceptibil de a fi sancționat cu amendă sau cu închisoare de maximum cinci ani, ați putea beneficia de procedura numită „înfățișare imediată la recunoașterea prealabilă a vinovăției”. În mod obligatoriu, trebuie să fiți asistat de un avocat. Această procedură rapidă permite sancționarea cu pedepse mai ușoare.

Unde va avea loc procesul?

Competența de judecată depinde de natura infracțiunii și de jurisdicția teritorială. În cazul contravențiilor, competența o va deține tribunalul de poliție sau instanța de proximitate pe raza căreia se află locul unde au fost comise faptele sau este situat domiciliul dumneavoastră.

În cazul unui delict, competența va reveni tribunalului corecțional pe raza căreia se află locul comiterii faptelor, domiciliul dumneavoastră sau locul arestării.

În fine, în cazul unei infracțiuni, competența revine curții cu jurați pe raza căreia se află locul comiterii faptelor, domiciliul dumneavoastră sau locul arestării.

Procesul penal este oral și public. În mod excepțional, procesul se va desfășura *în ședință închisă*, în cazul minorilor delincvenți sau la cererea victimei, în caz de viol, tortură sau acte de barbarie, însoțite de agresiune sexuală.

În materie corecțională și contravențională, hotărârile sunt luate de către unul sau mai mulți judecători profesioniști, în timp ce curtea cu jurați, alcătuită din nouă jurați cetățeni și trei magistrați profesioniști, pronunță hotărâri cu o majoritate calificată de opt persoane.

Capetele de acuzare/inculpare pot fi modificate în timpul procesului?

Instanța este sesizată exclusiv pentru faptele descrise în actul de urmărire. Aceasta nu poate lua în considerare alte fapte.

Cu toate acestea, instanța are dreptul, în cursul audierii, să reîncadreze faptele pentru care este sesizată, cu condiția de a vi se da posibilitatea să vă prezentați observațiile asupra acestor noi capete de acuzare. În cazul în care această reîncadrare implică extinderea sesizării la noi fapte, trebuie să acceptați să vă prezentați voluntar fața instanței pentru acestea din urmă.

În Franța nu există o procedură de pledare a vinovăției. Este posibil ca, doar pentru anumite delictive, să se solicite aplicarea procedurii privind recunoașterea prealabilă a vinovăției la prezentarea în fața instanței, înainte de a avea loc un proces. În cazul în care mărturisiți, declarațiile dumneavoastră vor fi puse în discuție și lăsate la aprecierea judecătorilor, ca orice alte probe.

Care sunt drepturile mele în timpul procesului?

Prezența dumneavoastră este obligatorie pe toată durata procesului. În absența unor motive întemeiate, veți fi judecat în lipsă, cu excepția cazului în care instanța acceptă amânarea audierii până la reîntoarcerea dumneavoastră. Instanța nu este însă obligată să vă aprobe această cerere. Totuși, dacă avocatul dumneavoastră este prezent, acesta va putea să vă reprezinte și va fi audiat. În cazurile penale, ar putea fi emis un mandat de arestare pe numele dumneavoastră.

În Franța, posibilitatea utilizării videoconferinței este prevăzută exclusiv pentru audierea martorilor, a părților civile și a experților.

În cazul în care nu înțelegeți limba de procedură, veți putea beneficia de serviciile unui interpret desemnat din oficiu.

Asistența din partea unui avocat este obligatorie în cazurile penale, aceasta fiind facultativă doar în cazurile de delict și de contravenție. Vă puteți schimba avocatul în cursul procesului.

La proces vi se va acorda cuvântul. Aveți însă dreptul de a păstra tăcerea pe toată durata procedurii. Această atitudine ar putea influența convingerile personale ale magistraților.

Nu veți putea fi condamnat pentru simplul fapt că ați mințit la audiere. Totuși, denaturarea adevărului va influența decizia instanței. În plus, aceasta ar putea compromite strategia avocatului dumneavoastră.

Care sunt drepturile mele în ceea ce privește probele invocate împotriva mea?

Toate dovezile prezentate în dosar trebuie să facă obiectul dezbaterilor contradictorii pentru ca dumneavoastră să le puteți discuta. Dreptul penal francez prevede libertatea probelor, acestea putând fi prezentate în orice condiții. Așadar, puteți prezenta toate elementele probatorii necesare și, între altele, pe cele culese de un detectiv particular, singura limită fiind legalitatea dovezii.

Puteți solicita audierea martorilor. Aveți dreptul de a adresa întrebări martorilor și auditoriului, fie în mod direct, fie prin intermediul avocatului dumneavoastră și puteți contesta mărturiile acestora prin orice mijloace.

Vor fi luate în considerare informațiile referitoare la cazierul meu judiciar?

Conținutul cazierului dumneavoastră judiciar va fi consultat de către magistrați. Un extras al cazierului judiciar este prezent la dosar pe toată durata procedurii. Autoritatea judiciară competentă, atunci când ia cunoștință de dosarul dumneavoastră, va putea eventual solicita comunicarea certificatelor dumneavoastră de cazier judiciar unui alt stat membru.

Ce se va întâmpla la finalul procesului?

În prealabil, rezultatele procesului vor fi analizate împreună cu avocatul dumneavoastră, cu condiția ca acesta să fi primit din partea dumneavoastră toate informațiile cu privire la situația în care vă aflați. În principal, va fi vorba de punerea în libertate, de o sentință de achitare sau de condamnare.

În cazul unei sentințe de condamnare, pedepsele posibile sunt următoarele:

Pedepse privative de libertate:

- în materie penală, pedeapsa cu închisoare pe viață sau cu închisoare pe o anumită durată, pentru aceasta din urmă perioadele maxime fiind stabilite de Codul Penal. Durata pedepsei cu închisoarea este cuprinsă între 10 și 30 de ani.
- în materie delictuală, durata maximă pentru pedeapsa cu închisoarea este de 10 ani.

Aceste pedepse privative de libertate, atunci când nu sunt minime, pot face obiectul unui acord sau aranjament, de exemplu eliberarea condiționată, punerea în stare de semilibertate sau grațierea.

Alte pedepse:

- în orice materie, se poate pronunța o hotărâre de aplicare a unei amenzi al cărei quantum este stabilit

pentru fiecare infracțiune în parte.

- în materie delictuală și contravențională, este posibilă pronunțarea unei hotărâri privind aplicarea unei „sanțiuni reparatorii”, constând în condamnarea la repararea prejudiciului suferit de către victimă.
- se pot pronunța hotărâri privind pedepse complementare. Poate fi vorba de lucrări de interes general (cu consimțământul dumneavoastră), de pedepse privative de drept (permis de conducere,...), confiscarea bunurilor, închiderea întreprinderii, interzicerea drepturilor civice (dreptul de vot,..) sau de interzicerea emiterii de cecuri. În plus, se poate decide interzicerea intrării pe teritoriul francez (dacă sunteți din altă țară) sau a șederii.

Care este rolul victimei pe durata procesului?

Victima poate fi prezentă sau poate fi reprezentată la proces. În cazul neprezentării, se consideră că aceasta s-a desistat de calitatea de victimă. Victima poate proceda astfel, în urma unor insistențe. În cursul procesului, prezența victimei sau a avocatului acesteia va permite garantarea apărării intereselor victimei, care va putea solicita repararea prejudiciului suferit.

■ Ultima actualizare: 26/11/2024

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.